

**บทบาทของภาคประชาสังคมต่อโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ในอำเภอเหนือ
คลอง จังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ. 2557 – 2561***

ภาณุพงศ์ ชูมมะ **

คำสำคัญ : ภาคประชาสังคม/การรับรู้/การมีส่วนร่วม/การสื่อสาร/โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหิน
กระบี่

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลและการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจะต้องสร้างความมั่นคงทางด้านพลังงานเพื่อรองรับเศรษฐกิจที่ขยายตัว จึงมีการจัดทำแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย PDP2015 เป็นโครงการปรับปรุงระบบส่งไฟฟ้าบริเวณภาคตะวันตกและภาคใต้เพื่อสร้างความมั่นคงระบบไฟฟ้า หากประเทศไทยยังคงใช้ก๊าซธรรมชาติในสัดส่วนที่สูง ก็ต้องพึ่งพาการนำเข้า LNG เป็นจำนวนมาก ซึ่งมีราคาแพงและมีความเสี่ยงในการขนส่ง จึงจำเป็นที่จะต้องบริหารความเสี่ยง ด้วยการกระจายประเภทและแหล่งเชื้อเพลิงให้มีความหลากหลาย และมีความเหมาะสม การไฟฟ้าฝ่ายผลิตจึงได้เลือกใช้ถ่านหินโดยการให้เหตุผลว่าถ่านหินมีปริมาณสำรองจำนวนมาก ราคาถ่านหินมีเสถียรภาพและไม่แพง (การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2560, ออนไลน์)

ภาคใต้มีความต้องการไฟฟ้าสูงสุดถึง 2,679 เมกะวัตต์ มีกำลังผลิตติดตั้ง 3,080 เมกะวัตต์ แต่โรงไฟฟ้าหลักของภาคใต้มีเพียงโรงไฟฟ้าจะนะ และโรงไฟฟ้าขนอม ซึ่งใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง โดยมีโรงไฟฟ้าพลังน้ำ 2 โรง ที่จะเดินเครื่องในช่วงความต้องการสูง ส่วนโรงไฟฟ้าสุราษฎร์และกระบี่ใช้น้ำมันดีเซลและน้ำมันเตา จึงเดินเครื่องส่งระบบเป็นครั้งคราว ในปี 2558

ภาคใต้รับไฟฟ้าสุทธิที่ส่งจากภาคกลางทุกเดือนรวม 734 ล้านหน่วย หรือเฉลี่ยวันละกว่า 2 ล้านหน่วย ส่วนเหตุผลที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตไม่เลือกใช้โรงไฟฟ้าพลังงานทดแทนเนื่องจาก

* บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง**บทบาทของภาคประชาสังคมต่อโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ในอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ. 2557-2561** โดยมี ผศ.ดร. จักริ ไชยพินิจ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

** นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการงานสาธารณะ คณะรัฐศาสตรมหาวิทาลัยรามคำแหง

โรงไฟฟ้าพลังงานทดแทน/พลังงานหมุนเวียน มีข้อจำกัดไม่สามารถจ่ายไฟฟ้าได้อย่างต่อเนื่อง เพราะเชื้อเพลิง เช่น จากดวงอาทิตย์ จากลม ไม่มีความแน่นอน ไม่สามารถควบคุมได้ เทคโนโลยีที่ใช้กักเก็บพลังงานยังมีราคาแพง และต้นทุนที่ใช้ในการผลิตก็สูงกว่าเมื่อเทียบกับโรงไฟฟ้าที่ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง เมื่อต้นทุนสูง ก็จะต้องจ่ายค่าไฟฟ้าในราคาที่สูงตามไปด้วย (การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2560, ออนไลน์)

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตเลือกจังหวัดกระบี่เป็นหนึ่งในพื้นที่โครงการโรงไฟฟ้าของภาคใต้ เนื่องจาก โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่นี้ สร้างในพื้นที่ปัจจุบัน ที่มีโรงไฟฟ้าใช้น้ำมันเตากำลังผลิต 315 เมกะวัตต์ และใช้เส้นทางเดินเรือขนส่งถ่านหิน เส้นทางเดียวกันและกินน้ำลึกเท่ากับเรือน้ำมันเตาในปัจจุบัน โดยไม่ต้องขุดลอกร่องน้ำ จึงทำให้เชื่อมั่นว่า จะไม่สร้างผลกระทบต่อการใช้พื้นที่ของโรงไฟฟ้าและการขนส่งถ่านหิน การเลือกใช้เทคโนโลยีที่ดีที่สุดในปัจจุบัน และปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของชุมชนในกระบวนการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EHIA) และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ของโรงไฟฟ้าและท่าเทียบเรือ การขนถ่ายถ่านหินจากเรือผ่านสายพานลำเลียงไปยังโรงไฟฟ้า กฟผ. ได้ออกแบบเป็นระบบปิดทั้งหมด ดังนั้น จึงไม่ทำให้ทะเลปนเปื้อนจากสารเคมี อีกทั้งไม่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศทางทะเล อาหารทะเล การประกอบอาชีพประมงและวิถีชีวิตชุมชน มีระบบตรวจวัดคุณภาพอากาศอย่างต่อเนื่องที่ปลายปล่องของโรงไฟฟ้า และสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศบริเวณชุมชนโดยรอบโรงไฟฟ้า เพื่อติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศได้อย่างต่อเนื่อง แหล่งถ่านหินที่นำมาใช้ในโรงไฟฟ้า ได้กำหนดคุณสมบัติไม่ให้มีค่าโลหะหนักสูงเกินค่ามาตรฐาน (การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2560, ออนไลน์)

ภาคประชาสังคมในอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ มองว่า การสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ จะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ สุขภาพ การประกอบอาชีพ ภาคการท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมของจังหวัดกระบี่ได้รับผลกระทบ ไม่เชื่อมั่นในระบบความปลอดภัย และจะก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี จนนำไปสู่การประท้วง และเกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างภาครัฐกับภาคประชาสังคม ทำให้โครงการต้องหยุดชะงักลง ไม่สามารถดำเนินการต่อได้ แต่ก็ยังไม่ได้ยกเลิกโครงการ เนื่องจากไม่สามารถหาข้อยุติได้ว่า จะเลือกทางไหน ทำให้สิ้นเปลืองทั้งทรัพยากรและเวลา (กรีนพีซ, 2558, ออนไลน์)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าปัญหาคือความขัดแย้งระหว่างภาครัฐกับภาคประชาสังคมต่อโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ จนทำให้โครงการไม่สามารถเดินหน้าต่อไปได้ ไม่สามารถสรุปผลได้ว่า จะเลือกทางไหน ที่ทำให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยอมรับ และตอบสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งโครงการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ เป็นนโยบายสาธารณะที่มีขนาดใหญ่และมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะประชาชนรอบโรงไฟฟ้า ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาบทบาทของภาคประชาสังคมในอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ในด้านการรับรู้ของภาคประชาสังคม การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม และการสื่อสารระหว่างภาคประชาสังคมกับภาครัฐ เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้โครงการประสบความสำเร็จ เป็นประโยชน์ และตอบสนองต่อความต้องการของทุกฝ่าย โดยผู้วิจัยต้องการศึกษาด้านการรับรู้ของภาคประชาสังคมว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร ภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมกับภาครัฐในลักษณะใดบ้าง และการสื่อสารระหว่างภาคประชาสังคมกับภาครัฐมีลักษณะอย่างไร ต่อโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการลดปัญหาความขัดแย้ง สร้างความ

เข้าใจที่ตรงกัน ตอบสนองต่อความต้องการของทุกฝ่าย เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐกับภาคประชาสังคม และเป็นแนวทางในการจัดทำนโยบายสาธารณะให้ประสบความสำเร็จ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาการรับรู้ของภาคประชาสังคมในอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ต่อโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ 2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ต่อโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ 3) เพื่อศึกษาการสื่อสารระหว่างภาคประชาสังคมในอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่กับภาครัฐต่อโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง บทบาทของภาคประชาสังคมต่อโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ ในอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ. 2557 – 2561 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำราเรียน งานวิจัย และสื่อออนไลน์ และลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) ผสมผสานกัน เพื่อศึกษาในด้านการรับรู้ของภาคประชาสังคม การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม และการสื่อสารระหว่างภาคประชาสังคมกับภาครัฐต่อโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ เพื่อให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่นำมาศึกษาวิเคราะห์ที่ครอบคลุม หลากหลาย ถูกต้อง และน่าเชื่อถือ โดยผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญมีทั้งหมด 8 คนประกอบไปด้วย ชาวบ้านทั่วไปในพื้นที่ ตำบลปกาสัย ตำบลคลองขนาน อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ 5 คน ผู้นำหมู่บ้าน 1 คน และภาครัฐ 2 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการรวบรวมเอกสาร ตำราเรียน สื่อออนไลน์ งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ และแนวคิด ทฤษฎี การรับรู้ การมีส่วนร่วม การสื่อสาร และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญมาศึกษาและวิเคราะห์ตามกระบวนการของงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการนำแนวคิดและทฤษฎีมาใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการวิเคราะห์ แยกประเด็นสำคัญต่าง ๆ ออกเป็นหัวข้อย่อย ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียดครอบคลุม และถูกต้อง ตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย แล้วนำมาสรุปผลที่ได้จากการศึกษาวิจัย

ผลการศึกษาและอภิปราย

จากผลการศึกษาสรุป

ประเด็นการรับรู้ของภาคประชาสังคมในอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ต่อโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่

ด้านความรู้ความเข้าใจ

จากการศึกษาพบว่า ในภาคประชาสังคมมีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องที่จะมีการสร้าง โรงไฟฟ้าถ่านหินในพื้นที่ที่ตนอาศัยอยู่ ขั้นตอนและวิธีการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน ผลดีผลเสีย และผลประโยชน์ที่ชาวบ้านจะได้รับหากมีการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินขึ้น การติดตั้ง การสร้าง โรงงาน การบำบัดน้ำเสีย ผลกระทบทางสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนผลประโยชน์ที่ ประชาชนจะได้รับ เช่น หากมีการสร้างโรงไฟฟ้าขึ้นจะทำให้เศรษฐกิจในบริเวณรอบ ๆ ดีขึ้น มี กองทุนรอบโรงไฟฟ้า มีการสร้างอาชีพให้กับประชาชนรอบโรงไฟฟ้า การสร้างถนนหนทาง และ มีงบประมาณต่าง ๆ ลงมาในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ซึ่งหน่วยงานภาครัฐที่ให้ข้อมูลข่าวสารก็จะ เป็นการไฟฟ้าฝ่ายผลิตลงไปให้ข้อมูลในที่ประชุมหมู่บ้าน และการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น ประชาชน แต่มีเวลาน้อยในการทำความเข้าใจกับประชาชน นอกจากนี้แล้วส่วนใหญ่ ประชาชนจะรับรู้ข้อมูลผ่านทางเพื่อนบ้าน หรือญาติพี่น้อง และสื่อออนไลน์ต่าง ๆ และกลุ่มผู้นำ ต่าง ๆ ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว มากกว่าจากช่องทางที่ทางภาครัฐได้เผยแพร่ ที่สำคัญการรับรู้โครงการของประชาชนไม่ได้รู้มาตั้งแต่เริ่มร่างโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระเป๋ ประชาชนในพื้นที่มารู้ก็เมื่อตอนที่มีการจัดทำประเมินผลกระทบ ทำให้ด้วยเหตุนี้เองที่ ประชาชนส่วนหนึ่งไม่ยอมรับโครงการดังกล่าว ทั้ง ๆ ที่โครงการมีผลกระทบกับพวกเขาโดยตรง แต่ภาครัฐกลับละเลยในการให้ความสำคัญกับประชาชนตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ และตัวอย่างการ ดำเนินงานของภาครัฐในโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินแม่เมาะ แต่ทั้งนี้จากการศึกษาบทสัมภาษณ์ ของบุคคลที่ต่อต้านโครงการพบว่า ทางภาครัฐได้ปิดบังข้อมูลที่เป็นจริงกับประชาชน เสนอ ข้อมูลให้ประชาชนรับรู้เฉพาะด้านดี และผลประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ ประชาชนทั่วไปที่ส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจในด้านผลประโยชน์ที่ประชาชนและชุมชนจะ ได้รับ

ด้านประสบการณ์

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนในพื้นที่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับโรงไฟฟ้าถ่านหินมา ก่อน และประสบการณ์ที่เจอจะเป็นทั้งเรื่องของผลกระทบที่ได้รับ ทั้งจากทางเสียง ทางอากาศ สภาพเศรษฐกิจ อาชีพ สภาพแวดล้อมธรรมชาติ ชีวิตความเป็นอยู่ในชุมชน และลักษณะการ ทำงานของภาครัฐ ตลอดจนเศรษฐกิจของชุมชนในครั้งอดีตในตอนที่มีการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน ทำให้ปัจจัยหนึ่งของการรับรู้ของประชาชนในพื้นที่คือ ประสบการณ์ที่เคยเกิดขึ้นกับตัวเอง ทำให้เกิดความยากลำบากในการเปลี่ยนความคิดเพื่อให้ชาวบ้านเห็นด้วยโดยความมั่นใจ เนื่องจาก ประชาชนขาดความเชื่อมั่นจากในประสบการณ์ในอดีตที่เคยพบเจอ

ด้านความคิด

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนในพื้นที่ที่มีความคิดที่ว่าหากมีการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน ขึ้น จะทำให้ประชาชนได้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ มีการจ้างงาน และอาชีพที่เพิ่มขึ้น หาก ภาครัฐดำเนินการที่มีความโปร่งใส ส่วนในเรื่องผลกระทบ ประชาชนมีความกังวลอยู่บ้าง เนื่องจากไม่มั่นใจในการทำงานของภาครัฐ และคิดว่าภาครัฐดำเนินการไปเพื่อผลประโยชน์ เฉพาะบางกลุ่ม มากกว่าเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง

ด้านความรู้สึก

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความกังวลในเรื่องระบบการทำงานของโรงไฟฟ้าถ่านหิน และผลกระทบต่ออาชีพและชีวิตความเป็นอยู่ และไม่มั่นใจว่าหากมีการดำเนินงานไปสักระยะ ภาครัฐจะละเลยการให้การช่วยเหลือและสนับสนุนด้านเศรษฐกิจ และรู้สึกวาทางภาครัฐ ได้มีการปิดบังหรือบิดเบือนข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง จะให้ข้อมูลกับประชาชนว่าจะมีผลกระทบอย่างไรบ้าง แต่ผลกระทบที่มีจะไม่เกินค่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ ขาดความจริงจังและจริงใจ

ด้านความเชื่อ

จากการศึกษาพบว่า ภาคประชาสังคมในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้าเชื่อว่า ถ้ามีโรงไฟฟ้าถ่านหินเกิดขึ้น ชุมชนจะได้รับการพัฒนา มีกองทุนรอบโรงไฟฟ้าที่ชาวบ้านจะได้รับ แต่ทั้งนี้ประชาชนยังขาดความเชื่อมั่นในเรื่องความปลอดภัย และผลกระทบที่ตนจะได้รับ เพราะในอดีตเคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับโรงไฟฟ้าถ่านหินมาก่อน และด้วยช่องทางที่หลากหลายที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ ทำให้เกิดความเชื่อที่หลากหลาย ซึ่งขึ้นกับทัศนคติของแต่ละคน และจากข้อมูลที่แต่ละคนได้รับรู้ ส่วนข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากทางภาครัฐ ประชาชนยังขาดความเชื่อมั่น เนื่องจากภาครัฐได้ทำให้ภาคประชาสังคมรู้สึกวาทางภาครัฐยังปิดบังข้อมูลและให้ข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงกับสภาพชุมชนรอบโรงไฟฟ้า

ด้านค่านิยม

จากการศึกษาพบว่า สิ่งที่คนในชุมชนยอมรับร่วมกัน หรือมองไปในทิศทางเดียวกันคือ เรื่องผลกระทบที่ประชาชนจะได้รับ และการทำงานของภาครัฐ ส่วนสิ่งที่คนในชุมชนยอมรับว่าดีร่วมกันพบวาทาคือ เรื่องของเศรษฐกิจ การจ้างงาน และการให้ความช่วยเหลือ โดยสิ่งเหล่านี้ได้มีการรับรู้ทั้งจากภาครัฐ ประสบการณ์ในอดีต และการพูดคุยกันของคนในชุมชน ตลอดจนสื่อต่าง ๆ ที่ภาคประชาสังคมสามารถเข้าถึงได้

ด้านความต้องการ

จากการศึกษาพบว่าประชาชนต้องการได้รับข่าวสารที่เป็นจริงและต้องการให้ภาครัฐมีความจริงใจและจริงจัง ให้ข้อมูลที่ทั่วถึงชัดเจน เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย และดำเนินงานด้วยความโปร่งใส และประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ได้สะดวก และให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ เพราะประชาชนส่วนน้อยที่จะเข้าใจอย่างละเอียดรอบด้านเกี่ยวข้องกับโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ ประชาชนจะรู้แคว่าจะมีการสร้างโรงไฟฟ้าจากอะไร สร้างแล้วจะมีผลอย่างไรกับเศรษฐกิจ แต่ก็ยังไม่มั่นใจว่าจะจะเป็นไปตามที่ภาครัฐได้ให้ข้อมูลไว้หรือไม่ ส่วนเรื่องผลกระทบแต่ละคนก็จะมีความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกัน หรือความต้องการให้ภาครัฐรายงานผลตามความเป็นจริงจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการวิเคราะห์ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ตลอดจนสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนรอบโรงไฟฟ้า

ทั้งนี้ภาครัฐได้มีความต้องการให้ชาวบ้านรวมกลุ่มกันเพื่อให้ง่ายต่อการติดต่อสื่อสารกัน โดยไม่ต้องผ่าน อบต. เพื่อให้ประชาชนมั่นใจว่าเงินที่ประชาชนจะได้รับจะไม่ตกไปอยู่ในมือของนักการเมืองหรือข้าราชการในท้องถิ่น

ดังนั้นจากการศึกษาสรุปได้ว่า การรับรู้ข้อมูลจากทางภาครัฐเกี่ยวกับโครงการโรงไฟฟ้า ถ่านหินกระบี่ของภาคประชาสังคมจะเป็นไปในลักษณะการรับรู้โดยผ่านการลงพื้นที่ไปให้ข้อมูลกับประชาชนในที่ประชุมหมู่บ้าน ผ่านการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นประชาชน และการสร้างการรับรู้ให้กับประชาชน โดยการพาประชาชนบางส่วนที่อยู่รอบโรงไฟฟ้ากระบี่ไปดูงานในสถานที่ต่าง ๆ ที่มีการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินทั้งในประเทศและต่าง ๆ ประเทศ ซึ่งใช้เวลาการดำเนินงานเพียงไม่กี่วัน ตามระเบียบของ กฟผ. ภาครัฐจะต้องสร้างการรับรู้ให้กับชาวบ้านไม่น้อยกว่า 15 วันก่อนมีการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นประชาชน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นเวลาที่น้อยมากที่จะสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนทุกคนรอบโรงไฟฟ้ากระบี่เข้าใจในวัตถุประสงค์และรายละเอียดต่าง ๆ ตรงกัน ทำให้ส่วนใหญ่ประชาชนจะรับรู้จากประสบการณ์ในอดีตที่เคยพบเจอเนื่องจากในอดีตโรงไฟฟ้ากระบี่เคยใช้ถ่านหินมาก่อน หรือรับรู้ผ่านการพูดคุยกันของชาวบ้าน ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย และจากผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ที่ลงไปให้ข้อมูล ตลอดจนจากตัวอย่างของโรงไฟฟ้าถ่านหินแม่เมาะ ทำให้ประชาชนบางส่วนเกิดความหวาดระแวง และไม่มั่นใจในการทำงานของภาครัฐ เนื่องจากแต่ละคนได้รับรู้ข้อมูลจากหลายแหล่งแตกต่างกันไป ทำให้เกิดความเชื่อ ความคิดที่แตกต่างกัน แต่ทั้งนี้สิ่งสำคัญคือ ภาคประชาสังคมรู้สึกว่ภาครัฐไม่มีความจริงจัง และจริงจังกับชาวบ้านในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ทำให้ขาดความเชื่อมั่นและเชื่อใจในการทำงานของภาครัฐ และเรื่องที่ชาวบ้านรับรู้จากทางภาครัฐส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องผลประโยชน์ และความช่วยเหลือที่ชาวบ้านจะได้รับ เช่น เงินกองทุนรอบโรงไฟฟ้า การสร้างงานสร้างอาชีพ การรับคนในพื้นที่เข้าทำงาน เป็นต้น ซึ่งภาคประชาสังคมได้ยอมรับร่วมกันว่าเป็นสิ่งที่ดี ส่วนเรื่องผลกระทบสิ่งแวดล้อม และสุขภาพ ส่วนใหญ่ชาวบ้านรับรู้ผ่านประสบการณ์ ผ่านการลงพื้นที่ให้ข้อมูลของกลุ่มต่าง ๆ และจากตัวอย่างโรงไฟฟ้าถ่านหินแม่เมาะ นอกจากนี้สิ่งที่ประชาชนต้องการจากทางภาครัฐคือ ต้องการให้ภาครัฐเสนอข้อมูลและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมตามสภาพความเป็นจริง เพื่อที่จะให้ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และภาครัฐต้องดำเนินงานด้วยความโปร่งใสแสดงให้เห็นถึงความจริงจัง เพื่อทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นทั้งในเรื่องข้อมูล และการดำเนินการของภาครัฐ ส่วนทางภาครัฐได้ต้องการให้ประชาชนมีการรวมกลุ่มกันเพื่อให้ง่ายต่อการสร้างความเข้าใจและการสื่อสารระหว่างกันเพื่อให้เกิดการผสมผสานผลประโยชน์ร่วมกัน เพราะจากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนไม่ได้รับรู้มาตั้งแต่เริ่มร่างโครงการ แต่ประชาชนมารู้ตอนที่ภาครัฐลงพื้นที่เพื่อทำประเมินผลกระทบ แสดงให้เห็นว่าภาครัฐไม่ได้ให้ความสำคัญกับการรับรู้และการเข้าไปมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ของประชาชน ตั้งแต่เริ่มโครงการ ทำให้ภาคประชาสังคมรู้สึกว่ภาครัฐทำไปเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง ไม่ใช่เพื่อประชาชน จนนำไปความไม่ไว้วางใจ และมั่นใจในการทำงานของภาครัฐ แต่ทั้งนี้ก็จะ

ประชาชนบางส่วนที่ไม่ยอมเปิดรับข้อมูลใด ๆ กับทางภาครัฐ เนื่องจากข้อมูลเหล่านั้นไม่ตรงกับทัศนคติและความเชื่อของตน ภาครัฐไม่สามารถสร้างการรับรู้ให้ประชาชนยอมรับและไว้วางใจได้ ทำให้ภาครัฐต้องเจอกับอุปสรรคที่ไม่สามารถเข้าไปสร้างความเข้าใจร่วมกันได้ แสดงให้เห็นว่าภาคประชาสังคมมีการรับรู้และมีส่วนร่วมในส่วนต่าง ๆ แต่บางส่วนของโครงการเท่า

ประเด็นการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ต่อโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่

ด้านการร่วมคิด/แสดงความคิดเห็น

จากการศึกษาพบว่าลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน ในด้านการร่วมแสดงความคิดเห็น จะเป็นไปในลักษณะของการให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ในหัวข้อเรื่องการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของชุมชนและความห่วงกังวลในผลกระทบ โดยในการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจะมีทั้งหมด 3 ครั้ง ใช้เวลาครั้งละ 1 วัน แต่มีแค่ประชาชนส่วนน้อยเท่านั้นที่สามารถจะแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่เพราะเนื่องจากมีเวลาที่จำกัด และเกิดการก่อกวนจากกลุ่มต่าง ๆ ทำให้ทุกครั้งที่มีการจัดเวทีเกิดความวุ่นวายขึ้น และส่วนใหญ่ประชาชนที่เข้าร่วมจะทำได้แค่รับฟังข้อมูลและตอบแบบสอบถาม นอกจากนี้ภาครัฐจะรับฟังความคิดเห็นของนักวิชาการมากกว่าประชาชนในพื้นที่ ทั้งนี้ภาครัฐจะให้ความสำคัญในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับประชาชนผู้ที่ต่อต้านเป็นพิเศษ แต่จะไม่รับฟังความคิดเห็นของคนนอกพื้นที่ ที่ไม่ใช่ นักวิชาการ หรือผู้เชี่ยวชาญ

ด้านการตัดสินใจ

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีอำนาจในการตัดสินใจเฉพาะในเรื่องของเงินกองทุนรอบโรงไฟฟ้า แสดงความคิดเห็นเกี่ยวข้องเรื่องความห่วงกังวลต่อผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ประชาชนไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องการตัดสินใจว่าจะใช้อะไรผลิตกระแสไฟฟ้า หรือสถานที่จัดตั้ง และเส้นทางเดินเรือ เทคโนโลยีที่ใช้ หรือการประเมินผลกระทบ เพราะเรื่องการประเมินผลกระทบและการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการจะเป็นหน้าที่ของกระทรวงพลังงาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิต ผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานสิ่งแวดล้อม คณะรัฐมนตรี และบริษัทที่ทางการไฟฟ้าฝ่ายผลิตได้ว่าจ้างไว้ให้ดำเนินการเท่านั้น นั่นคือ การตัดสินใจจะเป็นหน้าที่ของรัฐบาล ประชาชนผู้ที่มีส่วนได้เสียไม่ได้มีส่วนร่วมในเรื่องนี้

ด้านการดำเนินงาน

จากการศึกษาพบว่า การดำเนินงานตั้งแต่การกำหนดโครงการว่าจะใช้อะไรในการผลิตกระแสไฟฟ้า การเลือกเทคโนโลยีที่ใช้ในการสร้างโรงไฟฟ้า และสถานที่จัดตั้งโครงการและเส้นทางเดินเรือขนส่งถ่านหิน ตลอดจนการวิเคราะห์ผลกระทบ จะเป็นหน้าที่ของกระทรวงพลังงาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิต นักวิชาการ คณะกรรมการผู้ชำนาญการ หน่วยงานสิ่งแวดล้อม และสถาบันต่าง ๆ ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานใน 3 ขั้นตอนของโครงการคือ 1) ตอน

การสร้างการรับรู้ ทาง กฟผ. จะพาประชาชนส่วนหนึ่งไปดูงานเพื่อการรับรู้แล้วหวังว่าคนเหล่านี้สามารถนำข้อมูลที่ตนรับรู้ไปบอกต่อให้คนอื่น ๆ ได้รับทราบด้วย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในพื้นที่ 2)ตอนที่มีการจัดทำการวิเคราะห์ผลกระทบ ประชาชน มีหน้าที่ในการแสดงประเด็นที่ห่วงกังวล และ3)ในช่วงที่มีการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน เพราะนโยบายหนึ่งของทาง กฟผ. คือการจ้างคนในพื้นที่เข้าทำงานในโรงไฟฟ้าเพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชน และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม ดังนั้นลักษณะการให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจะอยู่ในขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ด้านการติดตามและประเมินผล

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนสามารถติดตามการประเมินผลได้ในขั้นตอนของการประเมินผลการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ผ่านทางเว็บไซต์ หรือติดต่อขอรับเอกสารผ่านทางหน่วยงานภาครัฐ เช่น ที่ทำการอำเภอ อบต.

ดังนั้นจากการศึกษาสรุปได้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมภาคประชาสังคมจะอยู่ในขั้นตอนการให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นข้อห่วงกังวลในเรื่องผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพจากการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ โดยผ่านการจัดเวทีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งมีทั้งหมด 3 ครั้ง กระบวนการรับฟังความคิดเห็น 1 (ค1) คือการดูว่ามีหัวข้ออะไรที่เป็นประเด็นความห่วงกังวลของชาวบ้าน การรับฟังความคิดเห็น 2 (ค2) คือการเจาะลงพื้นที่ไปสอบถามข้อมูลเป็นกลุ่มๆ เช่นกลุ่มผู้นำความคิด กลุ่มประมง กลุ่มเกษตรกร เป็นต้น ซึ่งใช้เวลาครั้งละ 1 วัน และการรับฟังความคิดเห็น 3 (ค3) สรุปผลการวิเคราะห์และแนวทางการแก้ปัญหา โดยใช้เวลาทั้งหมดประมาณปีกว่า เพื่อมุ่งให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียในทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อโครงการ แสดงให้เห็นลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนคือขั้นของการแสดงความคิดเห็นและมีเวลาการดำเนินการที่น้อยมาก ที่จะทำให้ภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมได้อย่างทั่วถึง และในขั้นตอนการวิเคราะห์ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ การตัดสินใจ และการดำเนินการว่าจะใช้เชื้อเพลิงชนิดไหน การใช้เทคโนโลยีอะไร สถานที่จัดตั้งโครงการ การใช้เส้นทางเดินเรือขนส่งถ่านหิน หรือวิธีการแก้ไขผลกระทบ จะเป็นหน้าที่ของทางกระทรวงพลังงาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิต หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้เชี่ยวชาญ และคณะรัฐมนตรี ดังนั้นจะเห็นได้ว่าประชาชนมีบทบาทในฐานะเป็นผู้ให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นในเรื่องความห่วงกังวลในผลกระทบผ่านเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และการลงพื้นที่เก็บข้อมูล ส่วนขั้นตอนในการตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผล จะเป็นหน้าที่ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต บริษัทที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ สถาบันการศึกษา หน่วยงานต่าง ๆ และคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นระดับการมีส่วนร่วมที่ต่ำสุดตามหลักทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน แสดงให้เห็นว่าภาครัฐให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่น้อยมาก ทำให้ภาครัฐไม่สามารถสร้างการยอมรับและความเชื่อมั่นให้กับภาคประชาสังคม จนนำไปสู่อุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ไม่เชื่อมั่นในข้อมูลและการทำงานของภาครัฐเนื่องจากประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากการแสดงความคิดเห็น ดังนั้น ลักษณะ

การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่จะอยู่เป็นลักษณะของการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลในขั้นตอนของการจัดทำารวิเคราะห์ ภาคประชาสังคมไม่ได้มีส่วนร่วมมาตั้งแต่เริ่มโครงการ และพบว่าถ้ามีการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินภาคประชาสังคมจะมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือการจ้างคนในพื้นที่เข้าทำงาน ส่วนในขั้นตอนของการกำหนดนโยบายไม่พบว่าภาคประชาสังคมได้เข้าไปมีส่วนร่วม เนื่องจาก เป็นหน้าที่ของ คณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ สผ. กระทรวงพลังงาน คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ การไฟฟ้าฝ่ายผลิต และรัฐบาล

ประเด็นการสื่อสารระหว่างภาครัฐกับภาคประชาสังคมในอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ ต่อโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่

การสื่อสาร

ด้านการสื่อสารระหว่างบุคคล/หน่วยงาน

จากการศึกษาพบว่า การสื่อสารระหว่างภาคประชาสังคมกับภาครัฐ จะมีลักษณะการสื่อสาร ด้วยวิธีการที่ทางโรงไฟฟ้าฝ่ายผลิตและชุดมวลชนสัมพันธ์ลงพื้นที่ไปให้ข้อมูลกับชาวบ้านผ่านการประชุมประจำหมู่บ้านที่ทางผู้ใหญ่ได้จัดขึ้นเป็นประจำเดือน เดือนละ 1 ครั้ง มีการประสานงานผ่านทาง สมาชิก อ.บ.ต ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เพื่อลงพื้นที่เข้าไปให้ข้อมูลกับประชาชน การลงพื้นที่ในลักษณะการพบปะพูดคุยเชิงบวกแพร่วมกันกับชาวบ้าน เพื่อสร้างความใกล้ชิดและความไว้วางใจ และการสื่อสารผ่านการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชน นอกจากนี้ยังให้ประชาชนมีการรวมกลุ่มกัน เพื่อให้เกิดความสะดวกในการสื่อสาร มีการสื่อสารสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนโดยการพาไปเยี่ยมชมดูงานในโรงไฟฟ้าถ่านหินทั้งในประเทศและต่างประเทศ การจัดประชุมโดยการเชิญกลุ่มต่าง ๆ โดยประสานงานผ่านทางผู้ใหญ่บ้าน โดยผู้ใหญ่บ้านจะนัดประชุมและสอบถามผู้ที่มีความประสงค์จะไปดูงาน และผู้ที่ไปจะต้องสามารถนำสิ่งที่ตนพบเจอมาพูดคุยสื่อสารให้กับคนที่ไม่ได้ไปได้รับทราบด้วย นอกจากนี้ก็ยังมี การสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งทางเว็บไซต์ ส่งจดหมายเชิญพร้อมแนบเอกสารให้กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย การแจ้งผ่านสถานีวิทยุชุมชน ป้ายประกาศประชาสัมพันธ์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น การสื่อสารผ่านทาง อบต. ผู้ใหญ่บ้าน การสื่อสารโดยการลงพื้นที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ของทั้งภาครัฐและเอกชน และการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทัศนคติกันของคนในชุมชน และการเชิญกลุ่มผู้นำความคิดต่าง ๆ เข้าไปให้ข้อมูล ทำให้เกิดข้อมูลที่หลากหลายปรับเปลี่ยนไปตามทัศนคติของผู้สื่อ

ดังนั้นจากการศึกษาสรุปได้ว่า การสื่อสารระหว่างภาคประชาสังคมกับภาครัฐ จะมีลักษณะการสื่อสาร โดยวิธีการลงพื้นที่ทำความเข้าใจกับประชาชนผ่านการประชุมหมู่บ้าน การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นประชาชน ซึ่งมีทั้งหมด 3 ครั้ง และการพาประชาชนไปดูงานในสถานที่ต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อต้องการสร้างการรับรู้ให้กับประชาชน เป็นการสื่อสารที่ไม่ใช่แค่การบอกกล่าว แต่จะให้ประชาชนได้พบเห็นกับตัวเอง เพื่อสร้างความ

เชื่อมั่นในข้อมูลต่าง ๆ โดยทั้งหมดจะมีการดำเนินการประสานงานผ่านทางผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากเป็นผู้ดูแลในพื้นที่ และมีความใกล้ชิดกับชาวบ้าน ทั้งนี้ทางผู้ใหญ่บ้านจะต้องมีการวางตัวเป็นกลาง แต่เนื่องด้วยระยะเวลาที่น้อย และชาวบ้านก็เข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ผ่านเฉพาะช่องทางเหล่านี้ ทำให้การสื่อสารระหว่างภาคประชาสังคมและภาครัฐไม่มีความทั่วถึง จึงทำให้ไม่สามารถสร้างความเข้าใจที่ตรงกันได้ นอกจากนี้ทางภาครัฐ ได้ต้องการให้ภาคประชาสังคมในพื้นที่รอบโรงไฟฟ้ากระบี่มีการรวมกลุ่มกัน เพื่อให้ง่ายต่อการติดต่อสื่อสารระหว่างประชาชนกับภาครัฐ โดยไม่ต้องผ่านหน่วยงานไหน

สรุปผลการวิจัยเรื่อง บทบาทของภาคประชาสังคมในอำเภอเหนือคลองต่อโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่ ภาคประชาสังคมได้รับรู้ผ่านการลงพื้นที่ให้ข้อมูลของทางภาครัฐ การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น และการพาไปดูงานในสถานที่ต่าง ๆ ของโรงไฟฟ้าถ่านหินทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยการประสานงานการสื่อสารระหว่างภาครัฐกับภาคประชาสังคมผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการให้ประชาชนรวมกลุ่มกันเพื่อสะดวกในการสื่อสาร สร้างการรับรู้ให้กับประชาชนในพื้นที่ แต่เนื่องด้วยมีการดำเนินการในระยะเวลาที่สั้น ทำให้ไม่สามารถสร้างการรับรู้ให้กับภาคประชาสังคมได้อย่างทั่วถึง และด้วยหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องวางตัวเป็นกลางคอยประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาคประชาสังคมในพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถเป็นตัวแทนเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการรับทราบได้ ทำให้ส่วนใหญ่ภาคประชาสังคมจะรับรู้จากประสบการณ์ในอดีต และจากการพูดคุยกันของคนในชุมชน สื่อออนไลน์ต่าง ๆ และกลุ่มผู้นำความคิด นำไปสู่ความเชื่อ และทัศนคติที่หลากหลาย ที่สำคัญภาคประชาสังคมไม่ได้รับรู้ข้อมูลจากทางภาครัฐตั้งแต่เริ่มมีการร่างโครงการ ทำให้เมื่อมีการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นประชาชน ให้ภาคประชาสังคมเข้าไปมีส่วนร่วม ประชาชนไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และด้วยระยะเวลาการดำเนินการที่น้อย ภาคประชาสังคมสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมเฉพาะในขั้นของการให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น ไม่สามารถเข้าถึงการมีส่วนร่วมในขั้นการดำเนินงาน การตัดสินใจ หรือการติดตามประเมินผล ตลอดจนการเข้าถึงข้อมูลของทางภาครัฐที่มีความซับซ้อนสำหรับประชาชนทั่วไป ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาครัฐได้ให้ความสำคัญกับภาคประชาสังคมที่น้อยมาก จนทำให้เกิดอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ไม่สามารถสร้างการยอมรับและความเชื่อมั่นให้กับภาคประชาสังคมได้ ทำให้ภาคประชาสังคมเกิดความรู้สึกไม่ไว้วางใจในการดำเนินงานของทางภาครัฐ ตลอดจนไม่สามารถตอบสนองตรงตามความต้องการของประชาชนได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในระดับที่สูงกว่าแค่การให้ข้อมูลหรือแสดงความคิดเห็นในการจัดทำนโยบายสาธารณะต่าง ๆ เช่น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างภาคประชาสังคมกับภาครัฐ
2. ควรจัดทำนโยบายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชนเป็นตัวแทนหรือกระบอกเสียงของประชาชน เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่
3. ควรมีการจัดทำนโยบายสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนโดยการสื่อสารในลักษณะที่เข้าไปร่วมใช้ชีวิตกับชุมชนสักระยะ เพื่อสร้างความใกล้ชิดและความไว้วางใจให้กับชาวบ้านผู้มีส่วนได้เสีย ตลอดจนความต้องการที่แท้จริง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ภาครัฐควรมองประชาชนเป็นหุ้นส่วนในการดำเนินโครงการ และควรยอมรับในความรู้ความเข้าใจของประชาชน ไม่ใช่มองว่าประชาชนไม่มีความรู้พอที่จะเข้าใจในโครงการนั้น ๆ ก็เลยให้ประชาชนมีส่วนร่วมแค่แสดงความคิดเห็น แต่ไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจใด ๆ ได้ ทำให้นำไปสู่การไม่ยอมรับและไว้วางใจภาครัฐ ซึ่งการให้ภาคประชาสังคมได้รับรู้ที่มากพอและมีส่วนร่วมในระดับต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างการยอมรับ ตอบสนองความต้องการของประชาชน และง่ายต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ เตชนันท์. (2560). *การศึกษาและประเมินกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการออกแบบสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ทำดินแดง-ราชวงศ์ กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร, สาขาหลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม* มหาบัณฑิต.
- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย. (2560). *ชี้แจงโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่* ตอบคำถามทุกข้อสงสัย. ค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2562, จาก https://www.egat.co.th/index.php?option=com_content&view=article&id=1882&Itemid=317
- กรีนพีซ. (2558). *ต้นทุนชีวิตโรงไฟฟ้าถ่านหินกับภัยคุกคามต่อสุขภาพของคนไทย*. ค้นเมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <https://www.greenpeace.or.th/Thailand-human-cost-of-coal-power/th.pdf>
- นันทนา นันทวโรภาส.(2548). *การสื่อสารทางการเมือง: ศึกษากรณีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทั่วไปของพรรคไทยรักไทย*, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน.
- นิตยา สุภาภรณ์. (2552). *การรับรู้ของประชาชนต่อความอยู่ดีมีสุขในชุมชนบางไผ่*: ได้รับความวิจัยจากวิทยาลัยราชพฤกษ์.

- บุรณิน รัตน์สมบัติ การพัฒนาตัวแบบเชิงกลยุทธ์การจัดการธุรกิจอย่างยั่งยืนใน อนาคตของ
วิสาหกิจขนาดใหญ่, 2557, มหาวิทยาลัยศิลปากร, สาขาวิชาการจัดการ, บัณฑิต
วิทยาลัย.
- พรณิฉัย นิตโรจน์. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของกรุงเทพมหานคร: ศึกษา
เฉพาะกรณีการจัดทำแผนชุมชนพึ่งตนเองเขตวังทองหลาง: สถาบันบัณฑิตพัฒนา
บริหารศาสตร์, คณะนิติศาสตร์.
- วิเชียร ช้วนหนู.(2557). การสื่อสารทางการเมือง ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของ
นายชูวิทย์ กมล วิศิษฐ์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะรัฐศาสตร์.
- ศรินทร์ ยี่หลั่นสุวรรณ. (2558). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และแนวโน้มพฤติกรรมที่มี
ต่อโครงการส่งเสริมสังคมของผู้นำเยาวชนประเทศอาเซียนและญี่ปุ่น
ผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก:มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน.
- สะถิระ เผือกประพันธุ์.(2554). การสื่อสารทางการเมืองของนายอุทัย พิมพ์ใจชน : ศึกษาในห้วง
เวลาระหว่างปี พ.ศ.2512-2549. มหาวิทยาลัยเกริก, ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต(สื่อสาร
การเมือง).
- สุรพงศ์ แสงสำลี. (2545). รายงานการวิจัยการรับรู้ข่าวสาร ทักษะ และความพึงพอใจในการ
ใช้บริการของสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินีกับสถานีอนามัย
ทั่วไปในอำเภอไทรน้อยจังหวัดนนทบุรี.: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต,
สาขาวิชานิติศาสตร์ พัฒนาการ.
- สุริยันต์ สุวรรณราช. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
พื้นที่ภาคกลางของประเทศไทย: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.(2561). การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบ
ประชาธิปไตย, พิมพ์ที่สำนักงานพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม. (2549). เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน. ค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2562,
จาก[http://www.egat.co.th/images/information/env/krabi/2-
3%20People%20Participation%20Guide.pdf](http://www.egat.co.th/images/information/env/krabi/2-3%20People%20Participation%20Guide.pdf)
- อิงอร ยิ้มมุก. (2559). ความคาดหวังและการรับรู้ประสบการณ์จริงของนักท่องเที่ยวในด้านการ
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หมู่บ้านคีรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา.